

**การประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST
Assessment of a Project to develop quality inclusive education at the inclusive
school under the Ministry of Education in Ubon Ratchathani province Assessment
Using the CIPPIEST Assessment Model.**

จิตตวดี ทองท้ว | Chittawadee Thongthua

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี
Supervisor, Ubon Ratchathani Provincial Education Office
Corresponding Author email: chitta_th@hotmail.com

(Received: 28 June 2022, Revised: 3 August 2022, Accepted: 5 August 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน การถ่ายโอนการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 25 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอนทั่วไป 1 คน ทั้งสิ้น 75 คน และกรรมการบริหารโครงการที่แต่งตั้งโดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 105 คน การประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST ใช้เครื่องมือประเมินทั้งสิ้น 6 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ สำหรับการศึกษานโยบายการดำเนินงานโครงการก่อนการเสนอขออนุมัติโครงการ ฉบับที่ 2 ประเมินด้านบริบท ฉบับที่ 3 ประเมินปัจจัย ฉบับที่ 4 ประเมินกระบวนการ ฉบับที่ 5 ประเมินผลผลิต และฉบับที่ 6 ประเมินผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน การถ่ายโอนการเรียนรู้ ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน และความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 ระยะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเทียบกับเกณฑ์ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการประเมินพบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu=4.02$) ซึ่งเป็นผลการประเมินที่ผ่านเกณฑ์การตัดสินเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีผลการประเมินในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริบท ($\mu=4.20$) ด้านกระบวนการ ($\mu=4.14$) ด้านปัจจัย ($\mu=4.07$) ด้านผลผลิต ($\mu=4.03$) ด้านประสิทธิภาพ ($\mu=4.03$) ด้านการถ่ายโอนความรู้ ($\mu=3.87$) ด้านผลกระทบ ($\mu=3.99$) และด้านความยั่งยืน ($\mu=3.84$)

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, รูปแบบ CIPPIEST, การจัดการศึกษาเรียนรวม, โรงเรียนเรียนรวม

Abstract

This research aims to assess the project to develop quality inclusive education at the inclusive school under the Ministry of Education in Ubon Ratchathani province on the context, factors, processes, productivity, impact, effectiveness, sustainability, and learning transfer. The target for the assessment was that schools randomly selected 3 participants for a school from 25 schools participants, consisting of one school Administrator, one teacher in charge of inclusive education at the school or one intern teacher who is teaching students who had learning disabilities, and one general teacher, 75 people and 30 project management committees appointed by the Ubonratchathani provincial Education office, 105 participants. The assessment applied the CIPPIEST assessment Model. The five-level education scale has passed the quality of content by 7 Experts and reliability by finding the alpha coefficient according to Cronbach's Method. (Cronbach's Alpha Coefficient). Data collection was conducted in 5 phases. Phase 1, Gather contextual information before submitting the proposal for project approval information. Phase 2, before starting the project, collects data on factors. Phase 3, during project implementation gathering process information. Phase 4 focuses on completing the project, and collecting productivity data. Phase 5, six months after the project is completed, collects data on impact, effectiveness, sustainability, and knowledge transfer. The mean and standard deviation were used to analyze the data, analysis, and compared with the criteria, an average of 3.5 or higher, and content analysis. According to the assessment summary, the result of the assessment of the project for developing quality education at inclusive school under the Ministry of Education in Ubon Ratchathani had a high average ($\mu=4.02$) which was the assessment that passed the judging criteria. Considering each aspect, it was found that the assessment results were at a high level in all aspects in descending order: context ($\mu=4.20$), process ($\mu=4.14$), factor ($\mu=4.07$), productivity ($\mu=4.03$), effectiveness ($\mu=4.03$), knowledge transfer ($\mu=3.87$), impact ($\mu=3.99$), and sustainability ($\mu=3.84$).

Keywords : project evaluation, CIPPIEST Model, inclusive education , inclusive school

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) คือหลักการการศึกษาที่สืบเนื่องมาจากการประชุมระดับโลกขององค์การยูเนสโก ธนาคารโลกและองค์การยูนิเซฟร่วมกับรัฐบาลไทย เมื่อ พ.ศ. 2533 โดยมี คำประกาศรับรองปฏิญญาจอมเทียนประกาศว่า “Education for all” และ “All for Education” หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) กล่าวคือ การศึกษาเป็นสิทธิอันพึงมีสำหรับประชากร ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานะทางสังคม โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม (All for Education) การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเกิดขึ้นภายใต้ปรัชญาการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for A) ตามปฏิญญาสากลของประเทศสมาชิกองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ซึ่งทุกประเทศเห็นพ้องร่วมกันว่า การศึกษาเป็นสิทธิที่ประชากรโลกทุกคนพึงได้รับเพื่อการพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมโลกได้อย่างเข้มแข็ง โดยทุกประเทศต้องกำหนดนโยบายและเร่งรัดจัดการศึกษาให้แก่ประชากรของตนอย่างทั่วถึงและไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางร่างกาย สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือข้อจำกัดอื่นใด (UNESCO, 2005)

สำหรับประเทศไทยมีการสนับสนุนการศึกษาแบบทั่วถึงและเท่าเทียม โดยได้ดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อสนองต่อข้อตกลงปฏิญญาจอมเทียนมาอย่างต่อเนื่อง หนึ่งในนั้นคือ นโยบายการจัดการเรียนรวมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพทางการศึกษาไว้ในมาตรา 49 ความเป็น "บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยเท่าเทียมกับบุคคลอื่น และการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ" (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550) และต่อมาในปี พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ที่ได้ประกาศใช้ ณ วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2551 ซึ่งให้คำนิยาม "คนพิการ" ว่า หมายถึงบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็นการได้ยินการเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรมสติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไปและคำว่า "การเรียนรู้รวม" หมายถึง การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในรูปแบบการเรียนรวมโดยการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) เป็นแนวคิดที่นำมาใช้ในการบริหารโรงเรียนเรียนรวม เพื่อเน้นหนักการพัฒนาในเชิงคุณภาพที่อาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน (เบญจา ชลธารินทร์, 2546) คือ ด้านนักเรียน (S : Students) ได้แก่ การเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไปด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน (A : Activities) ซึ่งประกอบด้วยการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การตรวจสอบทางการศึกษา เทคนิค การสอน การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน การประกันคุณภาพ การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน การจัดทำตารางเรียน การประสานความร่วมมือ การนิเทศติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงงานด้านเครื่องมือ (T : Tools) ครอบคลุมทั้งนโยบาย วิสัยทัศน์พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครู การศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กพิการทุกคนได้เข้าเรียน และเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนที่จัดการเรียนรวมทุกแห่ง ให้เด็กพิการทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพในรูปแบบโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม (Inclusive schools) (สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2560) การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้าง SEAT ถือเป็นกรอบแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารโรงเรียนเรียนรวม เพื่อเน้นหนักการพัฒนาในเชิงคุณภาพที่อาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนพิการที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สอดคล้องตามเจตนารมณ์ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และ

นโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพปลอดจากอุปสรรคและตั้งอยู่บนฐานของสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, (2560) ได้รายงานสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย พบว่ามีคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษามีจำนวน 616,783 คน คิดเป็นร้อยละ 37.55 สำหรับคนพิการที่ได้รับการศึกษา พบว่า มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวนมากสุด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา และรายงานข้อมูลนักเรียนพิการเรียนร่วมในระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวมโดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2561) มีจำนวนเด็กพิการ 386,823 คน โดยโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนนักเรียนเรียนรวมโดยจำแนก ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 1,422 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 2,240 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 1,797 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำนวน 656 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 1,414 คน และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 904 คน สังกัดเอกชน 50 คน ซึ่งจำนวนนักเรียนโดยรวมถือว่ามีความสูง โดยมีนักเรียนพิการเรียนร่วมกระจายอยู่ในโรงเรียนทุกสังกัดในจังหวัดอุบลราชธานี และมีผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีแนวโน้มเป็นเด็กพิเศษมากขึ้นในเรื่องการเรียนรู้ ซึ่งรัฐบาลต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มนี้ที่ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญขั้นต้นในการนำนโยบายการจัดการเรียนรวมไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานีมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเรียนรวม จึงถือเป็นนโยบายสำคัญในการจัดดำเนินโครงการ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี” จึงได้ส่งโครงการเสนอขอทุนวิจัยและได้รับงบในการดำเนินงานจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งได้จัดทำแผนงานบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวิจัยทางการศึกษา พัฒนานักวิจัยและยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนาองค์ความรู้ของหน่วยงาน ในปีงบประมาณ 2562 เพื่อนำนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ผูกพันกับความมุ่งหวังในการพัฒนาให้โรงเรียนได้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารตามกรอบแนวคิด 2 ประการ คือ การบริหารจัดการทั้งระบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการบริหารโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) สร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน และระดับจังหวัด โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กพิการทุกคนได้เข้าเรียนในโรงเรียนดีใกล้บ้านที่อยู่ในเขตบริการ และโรงเรียนมีการให้บริการการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทบทวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ผู้วิจัยพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการหลายปัจจัย และจากการที่ได้ดำเนินโครงการ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิด ที่จะประเมินโครงการการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี และจากการสังเคราะห์โมเดลการประเมินของนักวิชาการทางด้านการศึกษา ประเมิน โครงการ พบว่าโมเดล CIPP_{EST} ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจตามแนวคิดของ Stufflebeam ที่มีชื่อว่า CIPP model และต่อมาได้มีการขยายผลโดยเพิ่มเติม IEST เข้ามา (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) จึงเป็นรูปแบบการประเมินที่มีความสมเหตุสมผลครอบคลุมการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายโยง

ความรู้ มีการพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการอย่างรอบคอบ (รัตนะ บัวสนธ์, 2556) โดยผลที่ได้จากการประเมินครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาปรับปรุง และเสริมจุดแข็งของโครงการต่อไป จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะประเมินโครงการพัฒนาการ ตัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจะ ทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง หรือพัฒนาโครงการให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมมากยิ่งขึ้น ต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมิน

เพื่อประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้าน กระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายโอนความรู้

ขอบเขตการประเมิน

การประเมินครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพ ของโรงเรียนเรียนรวมใช้เพื่อประเมินในระยะที่ 1 ก่อนการเสนอขออนุมัติโครงการ ผู้ให้ข้อมูลได้มาจากการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี รองศึกษาธิการ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำ การจัดการศึกษาเรียนรวมจังหวัดอุบลราชธานี และครูผู้รับผิดชอบงาน การจัดการศึกษาเรียนรวมโรงเรียนแกนนำ การจัดการศึกษาเรียนรวมจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 10 คน (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1-5 เขตละ 2 โรงเรียน) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 13 คน

2. กลุ่มเป้าหมายเพื่อการประเมิน เนื่องจากเป้าหมายเชิงปริมาณของโครงการพัฒนาการจัดการ ศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ครั้ง นี้มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 25 โรงเรียน การดำเนินงานการประเมินโครงการจึงทำการศึกษาจาก โรงเรียนเป้าหมายทุกโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยของการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียน หรือครูผู้สอนเด็กพิการที่เรียนรวม 1 คน และ ครูผู้สอนทั่วไป 1 คน (โรงเรียนละ 3 คน) โดยทั้งหมดถือเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการ ทั้งสิ้น 75 คน

3. กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกรรมการบริหารโครงการที่แต่งตั้งโดยสำนักงานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน ซึ่งทุกคนมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการนี้ทุกระยะของการดำเนินงาน

รูปแบบการประเมิน

การประเมินครั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP_{EST} ของ Daniel L. Stufflebeam ประกอบด้วย 8 ด้าน (Stufflebeam. & Shinkfield, 2007) ได้แก่

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation-C) เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจใน การวางแผน กำหนดเป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง และเป้าหมายของโครงการ ความต้องการของหน่วยงาน ซึ่งจะ นำไปสู่การออกแบบโครงการ แผนงาน

2. การประเมินปัจจัย (Input Evaluation-I) เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ตลอดจนระบบการบริหารจัดการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation-P) เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงาน โครงการ ความก้าวหน้า การใช้งบประมาณ ระยะเวลา ปัญหา และอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation-P) เพื่อให้ได้สารสนเทศความสำเร็จตามแผนงานที่วางไว้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผลการดำเนินงานคุ้มค่าเพียงใด สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ เป็นการประเมินผลหลังจากการดำเนินงานโครงการสิ้นสุดลง
5. การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation- I) เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายหลักตามความคาดหวังของโครงการ สิ่งที่ได้รับผลประโยชน์ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายที่จะได้รับตอบสนองความต้องการคืออะไรบ้าง แม้สิ่งนั้นจะเป็นไปในทางบวก หรือทางลบ
6. การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation-E) เพื่อให้ได้สารสนเทศสำคัญที่เกิดขึ้นทั้งผลที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง แผนงาน/โครงการตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย
7. การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation-S) เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นความคงอยู่ของความสำเร็จอย่างต่อเนื่องเมื่อดำเนินโครงการสำเร็จ รวมถึงวิธีการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการ ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่รับประโยชน์จากโครงการ และการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น
8. การประเมินการถ่ายโอนความรู้ (Transportability Evaluation-T) เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำผลการดำเนินงานไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ การถ่ายทอดความรู้หรือขยายองค์ความรู้ไปสู่ผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งสิ้น 6 ฉบับ ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวม ฉบับที่ 2 แบบประเมินโครงการ ด้านบริบท ฉบับที่ 3 แบบประเมินโครงการ ด้านปัจจัย ฉบับที่ 4 แบบประเมินโครงการ ด้านกระบวนการ ฉบับที่ 5 แบบประเมินโครงการ ด้านผลผลิต ฉบับที่ 6 แบบประเมินโครงการ ด้านผลกระทบ โดยแบบประเมินฉบับที่ 2-6 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยได้นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มคนที่ไม่ได้ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องที่เรียนรวม ครูผู้สอนทั่วไป ในโรงเรียนแกนนำการจัดการศึกษาเรียนรวมจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 40 คน มีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ ฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.93 ฉบับที่ 3 เท่ากับ 0.86 ฉบับที่ 4 เท่ากับ 0.84 ฉบับที่ 5 เท่ากับ 0.81 ฉบับที่ 6 เท่ากับ 0.83 ตามลำดับ

ระยะเวลาการประเมิน

การประเมินได้กำหนดระยะเวลาการประเมินเป็น 5 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ประเมินก่อนการอนุมัติโครงการ รวบรวมข้อมูลด้านบริบท ระยะที่ 2 ประเมินก่อนเริ่มดำเนินงานตามโครงการ รวบรวมข้อมูลด้าน

ปัจจัย ระยะที่ 3 ประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ รวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการ ระยะที่ 4 ประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ รวบรวมข้อมูลด้านผลผลิต ระยะที่ 5 ประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการผ่านไปแล้ว 6 เดือน รวบรวมข้อมูลด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายโอนความรู้

ผลการประเมิน

ผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี ได้ผลการประเมินอย่างย่อ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมควรใช้แนวดำเนินงานตามโครงสร้างซีที (SEAT Framework) สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม ดังนี้

ด้านนักเรียนควรดำเนินการดังนี้ 1) ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเพื่อให้เกิดทักษะในการช่วยเหลือตนเองของบุตรหลานทั้งในด้านอารมณ์ สังคม พัฒนาการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมให้นักเรียนปกติ มีความเข้าใจนักเรียนเรียนพิการเรียนรวมในโรงเรียน 2) เสริมสร้างทักษะนักเรียนปกติให้สามารถดูแลช่วยเหลือเพื่อนพิการในชั้นเรียนอย่างเหมาะสม 3) จัดเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และด้านวิชาการให้กับนักเรียน เตรียมความพร้อมผู้เรียนด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน สร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กปกติและเด็กพิการเรียนรวม กระจายเด็กพิการเข้าเรียนรวมในทุกห้อง จัดตารางการช่วยเหลือดูแลเพื่อน จัดให้มีระบบการให้รางวัลนักเรียนทั่วไปที่อาสาสมัครช่วยเหลือเพื่อน ครูผู้สอนร่วมวางแผนการพัฒนาเด็กพิการเรียนรวมกับผู้ปกครองและคณะครูผู้เกี่ยวข้อง และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมหรือวิถีปฏิบัติที่ดี

ด้านสภาพแวดล้อมควรดำเนินการดังนี้ 1) จัดอบรมสร้างความเข้าใจ ให้บุคลากร ครูในโรงเรียน ให้ความรู้ ความเข้าใจและเห็นความจำเป็นในการปรับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท 2) นำเสนอข้อมูลนักเรียนพิการให้ฝ่ายบริหารรับรู้เพื่อการบริหารจัดการทั้งในเรื่องการจัดตารางเวลาเรียนและห้องเรียน การวางแผนงบประมาณสนับสนุน มีการประชุมชี้แจงถึงนโยบายของโรงเรียนสร้างความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนานักเรียนพิการตามศักยภาพ อบรมให้ความรู้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 4) สร้างขวัญกำลังใจแก่โรงเรียนและบุคลากรที่จัดการเรียนรวม จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนควรดำเนินการดังนี้ 1) สร้างความเข้าใจให้บุคลากรครูในโรงเรียน ให้ความรู้ความเข้าใจการคัดกรองผู้เรียนเพื่อแยกประเภทของผู้เรียน การวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตั้งแต่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จนถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเข้าใจมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน การปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนพิการ 2) ควรปรับหลักสูตรการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประเภทและพัฒนาการของผู้เรียน พัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม เสริมทักษะที่จำเป็นทั้งในและนอกห้องเรียน ครูปรับปรุงแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมีแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ปรับปรุงเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีแผนงานโครงการจัดการศึกษาพิเศษเรียนรวมและนำแผนไปใช้โดยมีเป้าหมาย สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย วัดผล ประเมินผลเพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน มีการรายงานความก้าวหน้า ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ

ด้านเครื่องมือควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) สร้างทีมงานและเครือข่ายการทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ จัดหาสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการทางการศึกษา 2) ปรับปรุงระบบฐานข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียน 3) กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทิศทางการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน จัดตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรวมประจำโรงเรียน กำหนดงบประมาณเพื่อการจัดการเรียนรวม กำหนดการให้บริการ ด้านสื่อเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนบริการต่าง ๆ ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด 4) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม ปรับปรุงฐานข้อมูลการจัดการเรียนรวมให้กับเด็กพิการ มีการประชุม วางแผนการใช้ฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษเรียนรวม

2. ผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี ภาพรวม

รายการ	รวม (n=105)		
	μ	σ	ระดับ
1. ด้านบริบท	4.20	0.82	มาก
2. ด้านปัจจัย	4.07	0.47	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.14	0.46	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.03	0.37	มาก
5. ด้านผลกระทบ	3.99	0.31	มาก
6. ด้านประสิทธิผล	4.03	0.74	มาก
7. ด้านความยั่งยืน	3.84	0.35	มาก
8. ด้านการถ่ายทอดความรู้	3.87	0.79	มาก
รวม	4.02	0.12	มาก

ผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu=4.02$) ซึ่งเป็นผลการประเมินที่ผ่านเกณฑ์การตัดสิน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีผลการประเมินในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริบท ($\mu=4.20$) ด้านกระบวนการ ($\mu=4.14$) ด้านปัจจัย ($\mu=4.07$) ด้านผลผลิต ($\mu=4.03$) ด้านประสิทธิผล ($\mu=4.03$) ด้านผลกระทบ ($\mu=3.99$) ด้านการถ่ายทอดความรู้ ($\mu=3.87$) และด้านความยั่งยืน ($\mu=3.84$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี แยกตามกลุ่มเป้าหมาย

รายการ	กรรมการบริหาร โครงการ (n=30)			ผู้บริหารโรงเรียน (n=25)			ครูที่รับผิดชอบงาน การจัดการศึกษาเรียนรวม (n=25)			ครูทั่วไป (n=25)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านบริบท	4.23	0.60	มาก	4.16	0.75	มาก	4.27	0.90	มาก	4.13	0.83	มาก
2. ด้านปัจจัย	4.13	0.37	มาก	4.05	0.49	มาก	4.09	0.51	มาก	4.01	0.81	มาก
3. ด้าน กระบวนการ	4.39	0.22	มาก	4.03	0.47	มาก	4.01	0.48	มาก	4.07	0.55	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.09	0.76	มาก	4.02	0.89	มาก	4.06	0.18	มาก	4.07	0.28	มาก
5. ด้านผลกระทบ	4.04	0.20	มาก	3.96	0.27	มาก	3.98	0.35	มาก	3.98	0.42	มาก
6. ด้าน ประสิทธิผล	4.08	0.76	มาก	3.99	0.70	มาก	4.01	0.45	มาก	4.03	0.43	มาก
7. ด้านความยั่งยืน	3.87	0.77	มาก	3.92	0.77	มาก	3.75	0.33	มาก	3.81	0.40	มาก
8. ด้านการถ่าย โยงความรู้	3.83	0.80	มาก	3.89	0.83	มาก	3.87	0.76	มาก	3.89	0.79	มาก
รวม	4.08	0.18	มาก	4.00	0.08	มาก	4.01	0.15	มาก	4.00	0.10	มาก

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของกรรมการบริหารโครงการมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu=4.08$)

2. ผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu=4.00$)

3. ผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียน หรือครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องที่เรียนรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu=4.01$)

4. ผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของครูทั่วไปมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu=4.00$)

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$) เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากก่อนการดำเนินงานผู้ประเมินได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมจากการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย คือโรงเรียน ที่จัดการเรียนรวมในจังหวัดอุบลราชธานี ด้วยการสอบถาม สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาประกอบในการจัดทำแผนงานโครงการ รวมทั้งจัดทำแนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามแผนงานโครงการดังกล่าวด้วยการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยแนวดำเนินการนี้สอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์จรูญ, (2555) ที่กล่าวว่าการประเมินบริบทเป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจในการวางแผนกำหนดเป็นผลลัพธ์ที่คาดหวังของโครงการ หรือวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ การประเมินบริบทเป็นการประเมินเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย ความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดอุบลราชธานีในครั้งนี้ได้ทำการประเมินบริบท ก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อจะใช้ผลจากการประเมินนำข้อมูลสารสนเทศมาช่วยจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดเป้าหมายของโครงการ และเพื่อเป็นข้อมูลว่าโครงการจะช่วยให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมได้รับประโยชน์ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร

2. ด้านปัจจัย (Input) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$) เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และ มากที่สุด การประเมินด้านปัจจัยของโครงการเป็นการดำเนินงานตามแนวคิดของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ, (2555) ที่กล่าวว่าการประเมินปัจจัยเป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการ เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้น เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นว่ามีปัจจัยพร้อมที่จะดำเนินการหรือไม่ โครงการที่เสนอเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงส่วนใด สารสนเทศที่ได้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อเลือกแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดเพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งการดำเนินการประเมินด้านปัจจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามที่กล่าว โดยทำการประเมินในระยะที่ 2 (ก่อนเริ่มดำเนินงานตามโครงการ) สอดคล้องกับแนวคิดของจรรยา ชื่นเกษม และกัลยา ชนะภักย์, (2558) ที่กล่าวว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องจัดเตรียมบุคลากรรวมทั้งเจตคติของบุคลากรที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะในการพัฒนาเด็กต้องอาศัยบุคลากรหลายด้าน หลายสาขาอาชีพ ซึ่งต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวและชุมชน การมีส่วนร่วมของเครือข่าย บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการช่วยเหลือให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เร็วที่สุด

3. ด้านกระบวนการ (Process) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.14$) เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และ มากที่สุด การประเมินกระบวนการผู้ประเมินได้ทำการประเมินในระยะที่ 3 คือ ระหว่างดำเนินงานโครงการซึ่งเป็นการประเมินตามแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์, (2556) ที่เสนอแนะว่าการประเมินกระบวนการเป็นการตรวจสอบการนำแผนงานหรือโครงการไปใช้ หรือตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ ให้ได้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงาน ในโครงการนั้น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการว่าเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่ การใช้งบประมาณมี

ประสิทธิภาพเพียงใด นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินเพื่อชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในการปรับปรุง การ
ใช้งบประมาณและแนวทางการดำเนินงานของโครงการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โครงการพัฒนาการจัด
การศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนเรียนรวมนี้ มีกิจกรรมสำคัญที่ถือเป็นกระบวนการของโครงการ
ได้แก่ การจัดระบบข้อมูล สารสนเทศ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การกำกับ
ติดตาม นิเทศการดำเนินงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้นการประเมินด้านกระบวนการจึงให้ความสำคัญ
ต่อผลการประเมินด้านกระบวนการผลการประเมินนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิมพา ตามี, (2562) ที่
ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการศึกษาเรียนรวมในโรงเรียนเรียนรวม ที่พบว่าด้านวัตถุประสงค์ผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอนต้องการการนิเทศเพื่อช่วยให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนและ
การช่วยเหลือนักเรียน ด้านเนื้อหาคือ เทคนิคการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนรวมและการพัฒนา
นวัตกรรมจัดการศึกษาเรียนรวม ด้านกระบวนการนิเทศ การเรียนรู้และลงมือปฏิบัติให้เกิดทักษะและ
ความชำนาญ การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือในการปฏิบัติงานและการมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ที่บ่อยครั้ง ด้านผู้นิเทศ ต้องการการนิเทศจากศึกษานิเทศก์หรือนักวิชาการผู้มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษและ
ครูแกนนำที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญ ตามลำดับ

4. ด้านผลผลิต (Product) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.03$) เมื่อเทียบผลการประเมิน
กับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ การประเมินผลผลิตเป็นการนำแนวคิดการประเมินของรัตนะ บัวสนธ์, (2556) ที่ได้
กล่าวว่าวัตถุประสงค์หลักของการประเมินผลผลิตเพื่อสอบวัด ติความ และตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
แผนงานว่าตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้การประเมินผลผลิตยังต้อง
ประเมินผลลัพธ์ ทั้งที่เป็นไปในทางบวกและทางลบอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นยังขยายขอบเขตการประเมินผลผลิต
ไปสู่การประเมินในสิ่งที่เรียกว่าผลลัพธ์ระยะยาวอีกด้วย ในการประเมินผลผลิตของโครงการนี้จึงเป็นการ
ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามกรอบแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างเป็นระบบ
ตามโครงสร้าง SEAT (SEAT Framework) ที่เป็นเป้าหมายของการดำเนินงานโครงการ มีผลการประเมินราย
ด้านเรียงลำดับ คือด้านนักเรียน ($\mu=4.14$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\mu=4.06$) ด้านเครื่องมือ ($\mu=4.06$) และด้าน
การจัดการเรียนการสอน ($\mu=4.00$) ทั้ง 4 ด้านมีผลการประเมินระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์พบว่าผ่านเกณฑ์
ทุกด้าน ผลการประเมินนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราภรณ์ บัณฑิต, (2551) ที่ได้ศึกษารูปแบบ
การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท พบว่า การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท 4 ด้าน
คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านเครื่องมือ พบว่า ด้านนักเรียนเป็น
การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด นักเรียนทั่วไปควรได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านการยอมรับ และช่วยเหลือ
เพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ ขณะที่ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับโสภณ คำปาเชื้อ, (2550)
ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม พบว่าสภาพการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมผู้บริหารโรงเรียน
ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การ
จัดการเรียนรวมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรวม ประชุม ชี้แจงและประชาสัมพันธ์ให้
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ มีการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของเด็กอย่างเหมาะสม
สอดคล้องกับเบญจมา ชลธารันนท์ (2546) ที่กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรวมไว้ว่า การใช้
อาคารสถานที่ที่เหมาะสมหากโรงเรียนมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ต้องใช้เก้าอี้ รถเข็นขณะเรียน
รวม อาจต้องจัดให้นักเรียนทุกห้องย้ายลงมาอยู่ชั้นล่างของอาคารแทน ประกอบกับพระราชบัญญัติการจัด
การศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 5 ว่า สถานศึกษาทุกสังกัดต้องจัดสภาพแวดล้อม
ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและช่วยเหลือ
อื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม สอดคล้อง

กับอัจฉราภรณ์ บัวนวล (2551) ที่ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท พบว่า ด้านเครื่องมือมีการดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทและแต่ละระดับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ 2 ลักษณะคือ แยกเรียนและเรียนร่วม กรณีแยกเรียนเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะทางหรือพิการเฉพาะทาง ส่วนเด็กเรียนร่วมคือเด็กที่มีความบกพร่องไม่มาก สอดคล้องกับบุษบา ตาไว (2550) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านเครื่องมือมีการจัดการในระดับมาก การวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการโดยใช้โครงสร้างซีทส่งผลให้เด็กพิเศษได้รับการช่วยเหลือด้านเครื่องมือทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานบรรลุถึงการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างแท้จริงประสบผลสำเร็จ สามารถนำไปใช้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมได้ผลดี

5. ด้านผลกระทบ (Impact) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.14$) เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยในระดับปานกลาง มาก และ มากที่สุด การประเมิน ผลกระทบเป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายหลักตามความคาดหวังของงาน โครงการ โดยมุ่งหาคำตอบว่าสิ่งที่ผู้รับผลประโยชน์ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการที่จะได้รับตอบสนองตามความต้องการจำเป็นนั้นคืออะไรบ้าง ไม่ว่าสิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้วันนั้นจะเป็นไปในทางบวก หรือทางลบก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น (รัตนะ บัวสนธ์, 2556) ขณะที่แนวคิดของ จรรยา ชื่นเกษม. และกัลยา ชนะภัย (2558) กล่าวว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องจัดเตรียมบุคลากร รวมทั้งเจตคติของบุคลากรที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะในการพัฒนาเด็กต้องอาศัยบุคลากรหลายด้าน หลายสาขาอาชีพ ซึ่งต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวและชุมชน การมีส่วนร่วมของเครือข่าย บทบาทของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาช่วยเหลือให้มีสมรรถภาพพึ่งพาตนเองได้ ลดระดับความพิการลงได้เร็วที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรทัย แสนชัย (2559) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมที่พบว่าในมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรวม ครูผู้สอนมีการใช้แหล่งเรียนรู้มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเครือข่าย

6. ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) มีผลประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.99$) เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มาก และ มากที่สุด การประเมินประสิทธิผลเป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญกับผลสำเร็จที่เกิดขึ้นทั้งผลที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง ซึ่งอาจพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบของงาน/โครงการ โดยเน้นผลการประเมินว่าโครงการที่ดำเนินการบรรลุผลตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่ (รัตนะ บัวสนธ์, 2556) ผลการประเมินนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณช ประมวลการ (2557) ที่พบว่า การส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องได้รับการฝึกให้ช่วยเหลือตนเองโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเรียนรวมและนักเรียนทั่วไปได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อลดช่องว่างระหว่างค่านักเรียนเรียนรวมและนักเรียนทั่วไป อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรวมหรือนักจิตวิทยาเด็กมาให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรวมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรวมและนักเรียนทั่วไปสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมล จันทราศรี (2553) ที่ทำการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) พบว่า โดยภาพรวมสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอรทัย แสนชัย (2559) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน

ต้นแบบการเรียนรู้รวม ที่พบว่า ครูผู้สอนต้องมีการจัดทำสื่อ และพยายามหากิจกรรมที่หลากหลายมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และครูผู้สอนยังมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

7. ด้านความยั่งยืน (Sustainability) ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.84$) เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มาก และมากที่สุด การประเมินความยั่งยืนผู้ประเมินได้ทำการประเมินในระยะที่ 5 หลังจากเสร็จสิ้นโครงการผ่านไปแล้ว 6 เดือน เพื่อศึกษา ถึงความยั่งยืน ร่องรอยของการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรู้รวมในโรงเรียนเรียนรู้รวมที่เข้าร่วมโครงการ เป็นการประเมินถึงความพึงพอใจของผู้ได้รับประโยชน์และความคงอยู่ของความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาถึงการลดปัจจัยเสี่ยงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ มุ่งหาคำตอบว่าแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้รวมที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบได้นำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร จากประเด็นดังกล่าวมุ่งประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จรวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2558) การประเมินนี้มีสนองตอบพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ที่กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ขณะที่ พลรพี ทูมมาพันธ์, พรทิพภา สุริยะ, ปิยวรรณ ทศนาญชลี, อรรันดา เส้นเกษ (2563) ได้ทำการศึกษาโครงสร้าง หน้าที่ และช่องว่างของการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างและหน้าที่ของการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประกอบด้วย หน่วยงานกลุ่มคน ที่เกี่ยวข้อง 4 ส่วนใหญ่ ๆ ที่มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันและดำเนินงานร่วมกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก เพื่อให้มีงานทำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ หน่วยงานเชิงนโยบายมีหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบายและกำกับติดตามการจัดการศึกษา หน่วยงานจัดการศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาระดับต่าง ๆ หน่วยงานสนับสนุน เช่น สมาคม มีหน้าที่ให้การสนับสนุนครอบครัวและการดำเนินงานของหน่วยงานที่จัดการศึกษา และครอบครัว/ชุมชนมีหน้าที่ดูแลเด็ก ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยความทั้งร่วมมือกับหน่วยงาน ที่จัดการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ

8. ด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportability) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.87$) เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าค่าเฉลี่ยในระดับมาก และมากที่สุด การประเมินด้านการถ่ายโยงความรู้เป็นการประเมินถึงความเหมาะสมในการนำผลการดำเนินงานไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ แล้วยังสามารถสร้างผลสำเร็จได้ไม่ต่างกัน โดยมุ่งหาคำตอบว่ามีการนำโครงการที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณรงค์ อัมพรภาค (2550) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การให้ความรู้แก่พ่อแม่และผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้มีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ปัญหาของบุตรหลาน และเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับบ้านในฐานะหุ้นส่วนด้วย ผู้ปกครองควรเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้รวมเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งที่บ้านและโรงเรียนเป็นการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนให้ชัดเจนมากขึ้น อัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยผ่านการอบรมสัมมนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล การเตรียมความพร้อมการวางแผนพัฒนาครู นักเรียน และผู้ปกครองในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดทำแผนการศึกษาาร่วมกัน ทำให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเรียนรู้รวม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนเรียนรวมในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการประเมินด้านความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ หน่วยงานต้นสังกัดจึงควรให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ปัจจัยนำเข้าด้านความยั่งยืนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนเรียนรวม เช่น การวางระบบวิธีการจัดระบบ/โครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรวม การเตรียมความพร้อมบุคลากรทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพ การสร้างเจตคติ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องทักษะในการจัดการเรียนรวมแก่บุคลากรและผู้ปกครอง การพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในแต่ละแห่ง การสนับสนุนอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรวมให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2560) *แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 – 2564* (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 26 มกราคม 2561). จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER28/DRAWER042/GENERAL/DATA0000/00000138.PDF>.
- จรรยา ชื่นเกษม และกัลยา ชนะภัย. (2558). *เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา การศึกษาพิเศษ (Special Education)*, กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ณรงค์ อัมพรภาค.(2550). การศึกษาคุณภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต1 และ 2.ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาพิเศษ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บุษบา ตาไว. (2550). *การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการบริหารงานจัดการเรียนรวมโดยใช้ โครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมจังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เบญจา ชลธารนนท์. (2546). *คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT)*. กรุงเทพฯ : เพทายการพิมพ์.
- พลรพี หุมมาพันธ์., พรทิพภา สุริยะ., ปิยวรรณ ทศนาญชลี., อรรันดา เส้นเกษ. (2563). การศึกษาโครงสร้างหน้าที่ และช่องว่างของการดำเนินงานการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(33), 101-114.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2555). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิมพ์พา ตามี. (2562) *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการศึกษาเรียนรวมในโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, กรุงเทพฯ.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2556). *การประเมินโครงการ : การวิจัยเชิงปริมาณ*. กรุงเทพฯ: คอมแพคปรีน.
- วิมล จันทราศรี. (2553). *แนวทางการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วรรณุช ประมวลการ. (2557). *การจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทของโรงเรียนยางหอมวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2558). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิจัยเรื่อง ความทั่วถึงและเท่าเทียมของการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.
- โสภณ คำปาเชื้อ. (2550). *การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อรทัย แสนชัย. (2559). *การจัดการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 10(2): 251-260.
- อัคราภรณ์ บัวนวล. (2551). *สภาพการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดลำพูน*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัญชลลา เกลี้ยงแก้ว. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- UNESCO. (2005). *Overcoming Exclusion through Inclusive Approaches in Education. A Challenge And A Vision. Conceptual Paper for the Education Sector*.
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation: Theory, models and applications*. San Francisco: Jossey-Bass.

